

Kako ostvariti potpore
za Eko sheme unutar
Strateškog plana
Zajedničke poljoprivredne
politike Republike
Hrvatske 2023. - 2027.?

UVOD

Strateški plan Zajedničke poljoprivredne politike Republike Hrvatske 2023. - 2027. (u daljnjem tekstu: Strateški plan), omogućuje ostvarivanje potpora za eko sheme, koje se financiraju u okviru I. stupa Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi (u daljnjem tekstu: EFJP). Uspostava eko shema obvezna je u okviru Strateških planova država članica EU, a primjena eko shema u poljoprivrednoj praksi, dobrovoljna je za poljoprivrednike.

Što je novo u zelenim ambicijama za razdoblje 2023. – 2027.?

Zajednička poljoprivredna politika za razdoblje 2023. – 2027., usmjerena je na višu razinu ambicije u segmentu okoliša i klime u odnosu na razdoblje 2014. – 2020., što rezultira značajnijim promjenama vezanim za njenu zelenu arhitekturu. Time se uvjetovanošću i intervencijama iz I i II stupa ZPP unutar Strateškog plana postižu specifični klimatsko okolišni ciljevi:

SO4

Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenjem emisija stakleničkih plinova i poboljšanjem sekvestracije ugljika, te promicanje održive energije,

SO5

Poticanje održivog razvoja i učinkovitog upravljanja prirodnim resursima kao što su voda, tlo i zrak, među ostalim smanjenjem ovisnosti o kemijskim sredstvima,

SO6

Doprinos zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, jačanje usluga ekosustava i očuvanje staništa i krajobraza.

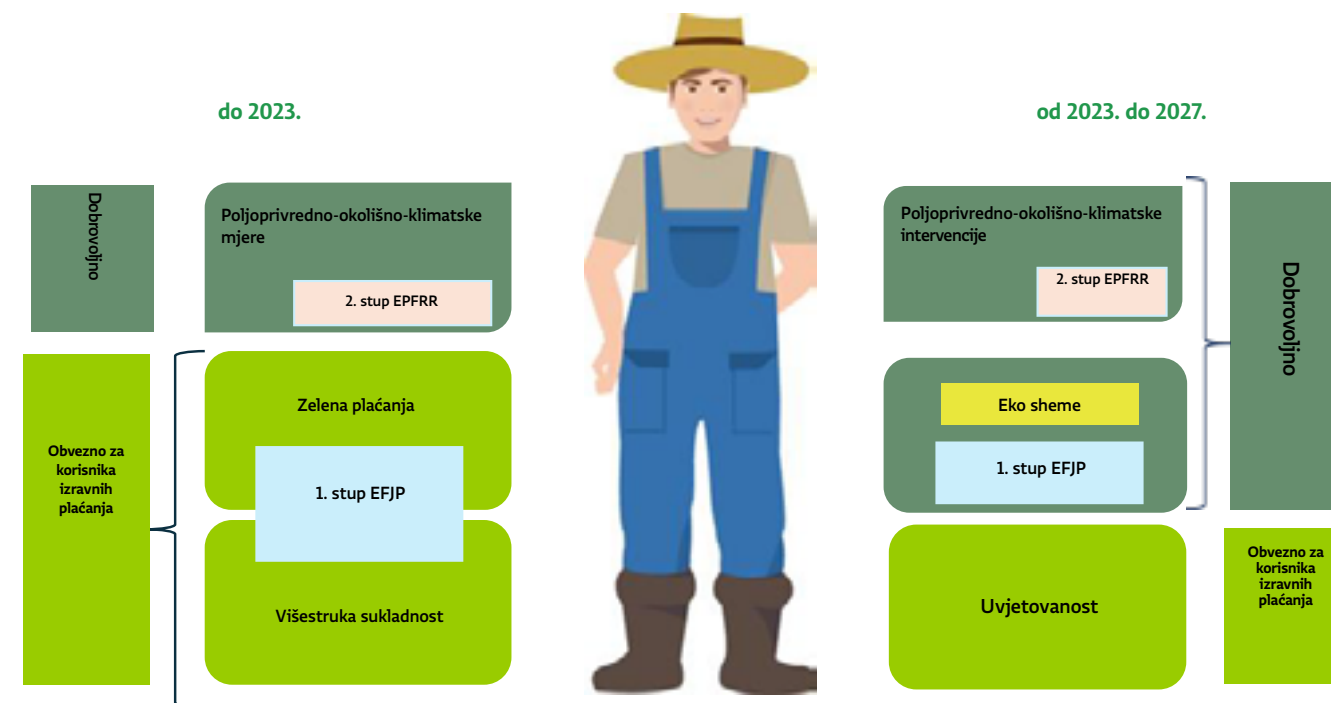
Zelenom arhitekturom Strateškog plana, pravila uvjetovanosti zamijenila su ranija pravila višestruke sukladnosti. Unutar I stupa ZPP, eko sheme nisu izravno zamijenile prakse iz zelenih plaćanja koja su se ostvarivala iz Programa izravnih plaćanja 2015.-2022. Klimatsko okolišne intervencije unutar II stupa ZPP koji se financira iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj (u daljnjem tekstu: EPFRR)

ostaju u svome okviru koji su imale u razdoblju 2014. – 2020.

Što su eko sheme?

Eko sheme su jednogodišnje klimatsko okolišne intervencije unutar izravnih plaćanja na koje se korisnici dobrovoljno obvezuju.

Novosti u zelenoj arhitekturi Strateškog plana 2023.-2027.

Kako zatražiti potporu za eko sheme?

Potpورا za eko sheme je za korisnike dobrovoljna, a može se zatražiti podnošenjem Jedinstvenog zahtjeva, samostalno ili u jednoj od podružnica Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju (u daljnjem tekstu: Agencija za plaćanja) uz ispunjavanje uvjeta za primanje potpore. Između ostaloga, nužan je upis u Upisnik poljoprivrednika ili Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, temeljem čega se dodjeljuje jedinstveni matični identifikacijski broj MIBPG, upis svih parcela poljoprivrednog zemljišta koje se koriste u ARKOD sustav i ostale propisane registre (uključujući i parcele za koje se ne traži potpora), upis životinja u Jedinstveni registar domaćih životinja (JRDŽ) i ostale propisane registre.

Korisnik potpore mora biti aktivni poljoprivrednik, koji ima minimalnu površinu od 1 ha poljoprivrednog zemljišta upisanog u ARKOD sustav.

Ostali osnovni uvjeti za eko sheme koje su potpora u obliku dodatnih plaćanja na osnovnu potporu dohotku: ispunjavanje minimalnih uvjeta vezanih za primanje izravnih potpora, posjedovanje prava na plaćanje, pravovremeno podnošenje Jedinstvenog zahtjeva i ostale eko shemom propisane popratne dokumentacije.

Ostali osnovni uvjeti za eko sheme koje su potpora u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza: ispunjavanje minimalnih uvjeta vezanih za primanje izravnih potpora, pravovremeno podnošenje Jedinstvenog zahtjeva i ostale eko shemom propisane popratne dokumentacije.

Osobito je važno poštivanje pravila uvjetovanosti te održavanje svih površina u skladu s minimalnim uvjetima za održavanje poljoprivrednih površina u stanju pogodnom za ispašu ili uzgoj.

Koliko traje obveza prilikom provedbe eko shema?

Korisnik u sustavu potpore za provedbu eko shema preuzima jednogodišnju obvezu. Ulaskom u sustav potpore moraju se poštivati obveze propisane u eko shemi za koju je korisnik podnio zahtjev.

Tko je aktivni poljoprivrednik?

Aktivni poljoprivrednik je:

- fizička osoba upisana u Upisnik obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava čiji je standardni ekonomski rezultat veći od 3.000 EUR, u skladu sa Zakonom o obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu („Narodne novine“, br. 29/18 i 32/19) i Pravilnikom o Upisniku obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava („Narodne novine“, br. 62/19 i 91/20),

- fizička i pravna osoba upisana u Upisnik poljoprivrednika u skladu sa Zakonom o poljoprivredi („Narodne novine“, br. 118/18, 42/20, 127/20 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 52/21) i Pravilnikom o Upisniku poljoprivrednika („Narodne novine“, br. 62/19 i 91/20), čiji je standardni ekonomski rezultat veći od 3.000 EUR.

Aktivnim poljoprivrednikom smatraju se svi poljoprivrednici koji su u prethodnoj godini primili izravna plaćanja u iznosu manjem od 5.000 EUR. Prag od 5.000 EUR koristi se kako se iz dodjele izravnih plaćanja ne bi isključili poljoprivrednici kojima poljoprivreda nije jedini izvor prihoda ali doprinose vitalnosti, očuvanju i održavanju ruralnog prostora.

Što je uvjetovanost?

Uvjetovanost predstavlja niz pravila koja doprinose zaštiti voda, tla, bioraznolikosti te zdravlju ljudi i životinja.

Uvjetovanost uključuje slijedeće elemente:

- **11 propisanih zahtjeva upravljanja SMR** (Statutory Management Requirements) koji predstavljaju obveze propisane EU i nacionalnim zakonodavnim okvirom.
- **9 dobrih poljoprivrednih i okolišnih uvjeta GAEC** (Agricultural and Environmental Conditions) su obvezni standardi kojih se mora pridržavati svaki poljoprivredni proizvođač na svim poljoprivrednim površinama gospodarstva.

Svaki korisnik potpora po površini i/ili domaćoj životinji unutar izravnih plaćanja (među kojima su eko sheme), klimatsko okolišnih intervencija, sektorskih intervencija mora se pridržavati pravila uvjetovanosti kako bi ostvario potpore u punom iznosu.

Što je polazna osnova?

Polaznu osnovu (baseline) predstavljaju obveze kojih se mora pridržavati svaki korisnik eko shema. Ti zahtjevi uključuju, između ostaloga, poštivanje pravila uvjetovanosti, gospodarenje gnojivima i pesticidima na održiv način te uzgoj i držanje životinja u skladu s važećim propisima.

Korisnici eko shema se moraju, osim osnovnih zakonom propisanih zahtjeva, pridržavati i posebnih obveza koje su definirane u svakoj pojedinoj eko shemi.

Može li se istovremeno ostvariti potpora za eko sheme unutar izravnih plaćanja i potpora za klimatsko okolišne intervencije iz SP ZPP?

Istovremeno je moguće zatražiti na Jedinstvenom zahtjevu te dalje ostvariti potporu za eko sheme iz izravnih plaćanja i potporu za klimatsko okolišne intervencije iz SP ZPP. Moguće kombinacije prikazane su u tablici 4.

Može li se istovremeno ostvariti potpora za eko sheme unutar izravnih plaćanja i potpora za IAKS mjere ruralnog razvoja iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020. (PRR)?

Istovremeno je moguće zatražiti na Jedinstvenom zahtjevu te dalje ostvariti potporu za eko sheme iz izravnih plaćanja i potporu za IAKS mjere ruralnog razvoja PRR. Moguće kombinacije prikazane su u tablici 5.

Jesu li eko sheme izravno povezane s ekološkim uzgojem?

Eko sheme su dobile naziv zbog poveznice sa specifičnim klimatsko okolišnim ciljevima unutar Strateškog plana, a ne zbog izravne poveznice s ekološkom proizvodnjom.

Mogu li odustati od provedbe prijavljenih eko shemama u Jedinstvenom zahtjevu?

Za obveze eko shema koje se kontroliraju monitoringom može se izmijeniti Jedinstveni zahtjev ili odustati od njega u cijelosti ili djelomično zaključno s 31. listopada godine zahtjeva.

- Izmjena zahtjeva podrazumijeva izmjenu kulture i vrste uporabe zemljišta na ARKOD parceli za zahtjev podnesen u roku za podnošenje Jedinstvenog zahtjeva.
- Izmjene Jedinstvenog zahtjeva i odustajanje od njega u cijelosti ili djelomično nisu dopuštene nakon 31. listopada godine zahtjeva te dodatno ako je korisnik obaviješten o nepravilnosti pronađenoj administrativnom kontrolom ili monitoringom.

Zašto je tijekom provedbe eko shema obvezno završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti?

Kroz navedeno se stječu znanja za kvalitetnu provedbu odabranih eko shema. Shvaćanjem smisla svake obveze jasniji je cilj provođenja pojedine eko sheme, kao i krajnji učinak povezan s klimom, okolišem i bioraznolikosti. Stečena znanja i iskustva će istovremeno doprinijeti izbjegavanju situacija kada zbog kršenja obveza dolazi do smanjenja ili uskraćivanja potpore.

Tko mora završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u

Slika 1. Demonstracijska aktivnost: „Prikaz dobre poljoprivredne prakse s ciljem podizanja razine organske tvari u tlu“ (foto: Tatjana Martinović)

demonstracijskoj aktivnosti?

Navedeno je obveza za sve korisnike eko shema, za eko shemu 31.02. Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima, obvezno je individualno savjetovanje temeljem kojeg se izrađuje plan pašarenja, dok je za eko sheme 31.04. Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama i 31.08. Primjena ekoloških gnojiva u trajnim nasadima obvezno individualno savjetovanje temeljem kojeg se izrađuju pripadajući planovi gnojidbe.

Nositelj ili član obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva, odnosno odgovorna osoba ili osoba ovlaštena od strane odgovorne osobe u slučaju ostalih organizacijskih oblika poljoprivrednog gospodarstva obavezna je završiti izobrazbu ili koristiti individualno savjetovanje ili sudjelovati u demonstracijskoj aktivnosti.

Zašto se provodi administrativna kontrola, kontrola monitoringom i kontrola na terenu i/ili inspekcijski nadzor?

Eko sheme se financiraju iz Europskog fonda za jamstva u poljoprivredi. EU sredstva su novci poreznih obveznika koji žele znati jesu li potpore utrošene namjenski i u skladu sa svim propisanim obvezama.

Republika Hrvatska propisuje provedbu pojedinih intervencija te je istovremeno odgovorna za kontrolu utrošenih sredstava i praćenje provedbe Strateškog plana. U protivnom, jednako kao što se mora sankcionirati korisnik koji ne provodi intervenciju u skladu s Pravilnikom o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja, tako bi i Republika Hrvatska bila sankcionirana ako se ne bi provodila kontrola propisanih obveza.

INTERVENCIJE 31. EKO SHEME

Za eko sheme unutar Strateškog plana, izdvaja se 25% omotnice za izravna plaćanja. Potpora se dodjeljuje u obliku:

- **dodatnih plaćanja na osnovnu potporu dohotku** (31.01. Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina, 31.03. Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina),
- **nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza** (31.02. Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima, 31.04. Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama, 31.05. Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina, 31.06. Konzervacijska poljoprivreda, 31.07. Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti, 31.08. Primjena ekoloških gnojiva u trajnim nasadima).

Strateški plan korisnicima omogućuje provedbu osam eko shema.

31.01. INTENZIVIRANA RAZNOLIKOST POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA

Zbog čega provodimo ovu eko shemu?

Ova eko shema predstavlja prošireni oblik zelene prakse raznolikost usjeva, koja se primjenjivala samo na oraničnim površinama. U cilju što veće ukupne raznolikosti poljoprivrednih površina kojom se pruža značajan doprinos klimatskim ciljevima, mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza i očuvanju bioraznolikosti, eko shema se provodi na svim vrstama uporabe poljoprivrednog zemljišta, izuzevši ostale vrste uporabe zemljišta te privremeno neodržavane parcele.

Gdje se može provoditi ova eko shema?

Eko shema se provodi na razini cijelog poljoprivrednog gospodarstva. Može se provoditi na slijedećim vrstama uporabe zemljišta: oranice, staklenici i plastenici na oranicama, livade, pašnjaci, krški pašnjaci, vinogradi, iskrčeni vinogradi, maslinici, voćnjaci, kulture kratkih ophodnji, rasadnicu i mješoviti višegodišnji nasadi.

Eko shema intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina uključuje:

- različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta na razini gospodarstva i /ili
- različite vrste (kulture) unutar iste ili različitih vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta na razini gospodarstva.

Kako se ova eko shema provodi na razini gospodarstva i uključuje spomenute vrste uporabe zemljišta, dalje su opisane mogućnosti njene provedbe prema skupinama vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta.

1. Oranice, staklenici na oranicama, vinogradi, iskrčeni vinogradi, maslinici, voćnjaci, mješoviti višegodišnji nasadi

Eko shemom je moguće uključiti različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta na razini gospodarstva i /ili -različite biljne vrste unutar iste ili različitih vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta na razini gospodarstva.

Eko shema može obuhvatiti i konsocijacije različitih biljnih vrsta unutar iste vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta i/ili različitih vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta. Konsocijacije su moguće na oraničnim površinama te višegodišnjim nasadima.

Unutar konsocijacija moguća je:

- interpolacija i /ili
- zajednički uzgoj poljoprivrednih kultura.

Interpolacija čini sjetvu/sadnju poljoprivrednih kultura unutar postojećih usjeva/nasada. Zajednički uzgoj predstavlja sjetvu/sadnju poljoprivrednih kultura unutar više redova koji su sastavni dijelovi traka. Maksimalna

Slika 2. Raznolikost poljoprivrednih površina u mozaičnom ruralnom krajoluku (foto: Ines Pohajda)

širina traka poljoprivrednih kultura u konsocijaciji iznosi 10 m. Maksimalna širina traka određena je temeljem maksimalnog radnog zahvata poljoprivredne mehanizacije koja se primjenjuje na oraničnim površinama te maksimalnih razmaka sadnje u višegodišnjim nasadima.

2. Livade, pašnjaci i krški pašnjaci

Iako unutar ove skupine svaka pojedinačna vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta u svome prirodnom sastavu sadrži različite biljne vrste livadne i pašnjačke vegetacije, u cilju doprinosa ukupnoj raznolikosti poljoprivrednih površina na razini gospodarstva, ovom eko shemom je moguće uključiti isključivo različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta na razini gospodarstva.

3. Kulture kratke ophodnje, rasadnici

Ovom eko shemom je moguće uključiti isključivo različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta na razini gospodarstva.

Koji su ciljevi i učinci ove eko sheme?

Raznoliki poljoprivredni ekosustavi uz osiguravanje ravnomjernijeg usvajanja biljnih hraniva doprinose održavanju plodnosti tla, a biljne vrste uključene u ovakve sustave otpornije su na okolišne stresove. Unutar raznolikih poljoprivrednih ekosustava, duljim razdobljem pokrivenosti tla poljoprivrednim kulturama smanjuje se pojava erozije i povećava sekvestracija ugljika. Raznolikost poljoprivrednih površina doprinosi mozaičnosti poljoprivrednog krajobraza u kojem su prisutna staništa za korisne vrste. Time se značajno povećava bioraznolikost ruralnih prostora.

Kojih se obveza moram pridržavati?

Korisnik preuzima godišnju obvezu, a prema veličini poljoprivrednog zemljišta provodi jedan od tri uvjeta:

- Do 10 ha - najmanje dvije različite vrste (kulture) usjeva/nasada i/ili različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, gdje površina glavne kulture/glavnavrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta ne smije prelaziti 75% ukupnih poljoprivrednih površina poljoprivrednog gospodarstva.
- Od 10 do 30 ha - najmanje tri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i/ ili različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, pri čemu površina glavne kulture/glavna vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta, ne smije zauzimati više od 60% poljoprivrednih površina, a dvije glavne kulture zajedno/ dvije glavne vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, ne smiju zauzimati više od 95% poljoprivrednih površina poljoprivrednog gospodarstva.
- Više od 30 ha - najmanje četiri različite vrste (kulture) usjeva/nasada i/ili vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, pri čemu površina glavne kulture/glavna vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta, ne smije

zauzimati više od 60% poljoprivrednih površina, a tri glavne kulture zajedno/tri glavne vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, ne smiju zauzimati više od 90% poljoprivrednih površina.

Iznimno od navedenih uvjeta, korisnik koji ima pašnjačke površine unutar Natura 2000 područja u cilju njihovog očuvanja, u obvezi je imati najmanje dvije različite vrste (kulture) usjeva/nasada i /ili različite vrste uporabe poljoprivrednog zemljišta, gdje površina glavne kulture/ glavna vrsta uporabe poljoprivrednog zemljišta (pašnjak u Natura 2000 području) ne smije prelaziti 75% ukupnih poljoprivrednih površina poljoprivrednog gospodarstva.

Korisnik je za provedbu eko shema u godini zahtjeva obavezan završiti edukaciju kroz tečaj ili individualno savjetovanje ili sudjelovanje u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati koja uključuje opći sadržaj: osnovne informacije o AGRONET sustavu komunikacije Agencije za plaćanja i korisnika, uvjetovanosti, mjestu i ulozi pojedine eko sheme među ostalim eko shemama te dodatne sadržaje: Mozaičnost krajobraza i bioraznolikost; Povoljan utjecaj raznolikosti poljoprivrednih površina na: kontrolu bolesti i štetnika, bolje usvajanje biljnih hraniva i plodnost tla, sprečavanje erozije, sekvestraciju ugljika. Korisnik u AGRONET sustavu na propisanom obrascu Jedinственог zahtjeva prijavljuje nazive kultura što je ujedno evidencija o provedbi raznolikosti. Evidencija datuma sjetve/sadnje, berbe/žetve prati se i bilježi Monitoring sustavom.

Koja je visina potpore?

Potpore je u obliku dodatnih plaćanja na osnovnu potporu dohotku za održivost (BISS). Planirani jedinični iznos potpore iznosi 62,00 EUR/ha uz moguće odstupanje do 10 %.

31.02. EKSTENZIVNO GOSPODARENJE PAŠNJACIMA

Zbog čega provodimo ovu eko shemu?

Pašnjačke površine značajno doprinose sekvestraciji ugljika te zbog toga zauzimaju važno mjesto u ublažavanju klimatskih promjena. Održavanje pašnjaka ispašom doprinijet će opstanku karakterističnih krajobrazu, očuvanju pašnjačke vegetacije te vrijednih staništa biljnih i životinjskih vrsta, što povećava njihovu bioraznolikost.

Gdje se može provoditi ova eko shema?

Intervencija se provodi na ARKOD parcelama evidentiranim u ARKOD sustavu kao pašnjaci i krški pašnjaci definirani pravilnikom kojim se propisuje evidencija uporabe poljoprivrednog zemljišta sukladno članku 4. Uredbe (EU) br. 2021/2115. Površina pašnjaka određuje se umnoškom ukupne površine ARKOD parcele i koeficijentom prihvatljivosti. Koeficijenti su: 1,0; 0,8 i 0,6

te označavaju postotak prihvatljivosti predmetne ARKOD parcele. Obilježja krajobrazu, smatraju se prihvatljivim površinama na pašnjacima i na njih se primjenjuje sustav proporcionalnosti.

Pašnjak je trajno-travnjačka površina u kontinentalnom dijelu Hrvatske, a koristi se za ispašu životinja. Osim trave i niskog raslinja pogodnog za ispašu stoke na pašnjaku se mogu nalaziti i obilježja krajobrazu, stijene, drveće ili lokve. Krški pašnjak definiran je kao trajni travnjak, koji se koristi za ispašu životinja na području krša. To je ekstenzivni pašnjak prekriveni niskim raslinjem i/ili stijenama i/ili drvećem uz uvjet da su to prohodne površine kojima stoka može prolaziti te su obrasle travom i/ili biljem pogodnim za ispašu stoke. Površina krškog pašnjaka određuje se umnoškom ukupne površine ARKOD parcele i koeficijentom prihvatljivosti. Koeficijenti su: 1,0; 0,8; 0,6 i 0,4 te označavaju postotak prihvatljivosti predmetne ARKOD parcele. Obilježja krajobrazu, smatraju se prihvatljivim površinama na krškim pašnjacima i na njih se primjenjuje sustav proporcionalnosti.

Slika 3. Ekstenzivno gospodarenje krškim pašnjakom u Lici (foto: Nada Murgić)

Koji su ciljevi i učinci ove eko sheme?

Osnovni ciljevi ove eko sheme usmjereni su na očuvanje bioraznolikosti i ublažavanje klimatskih promjena. Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima osigurava očuvanje pašnjačkih površina od zarastanja drvenastom odnosno šumskom vegetacijom uz istovremeno poticanje pašnog držanja stoke.

Kojih se obveza moram pridržavati?

Jednogodišnje obveze korisnika intervencije su:

1. Korisnik je u godini podnošenja Jedinственог заhtjeva obavezan održavati pašnjake i krške pašnjake ispašom stoke u vlasništvu i/ili posjedu uz poštivanje pašnog pritiska od 0,3 do 1,0 UG/ha ovaca i/ili koza i/ili goveda i/ili kopitara, a provedbu obveze može zabilježiti geotagiranom fotografijom te istu dostaviti Agenciji za plaćanja putem AgroGTF aplikacije.
2. Ispaša stoke mora se provesti do 1. listopada godine zahtjeva.
3. Korisnik je obavezan, u okviru obveznog individualnog savjetovanja poljoprivrednika, izraditi godišnji Plan pašarenja za svaku ARKOD parcelu pašnjaka i krških pašnjaka.
4. Godišnji Plan pašarenja korisnik je u obvezi dostaviti tijekom roka za podnošenje Jedinственог заhtjeva.
5. Zasiјavanje pašnjaka i krških pašnjaka nije dozvoljeno.
6. Zabranjena je upotreba mineralnog gnojiva i stajskog gnoja.
7. Zabranjena je upotreba sredstava za zaštitu bilja.
8. Zabranjeni su hidromelioracijski zahvati.
9. Na površinama krških pašnjaka u cilju njihovog

održavanja, korisnik je u obvezi ručno uklanjati neželjenu vegetaciju.

10. Korisnik u AGRONET sustavu putem izjave na Jedinственом заhtjevu evidentira poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš koje provodi za ovu intervenciju.

Koja je visina potpore?

Potpore se dodjeljuje u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza. U izradi kalkulacija korištena je metoda kalkulacija pokriva varijabilnih troškova (PVT, eng. Gross Margin). Jednostavnost metodologije izračuna PVT-a sastoji se u utvrđivanju razlike između ukupnih prihoda i varijabilnih troškova svake vrste proizvodnje kojom se poljoprivredno gospodarstvo bavi. To je ekonomski pokazatelj ili razina na kojoj su procijenjeni financijski učinci poljoprivrednih gospodarstava, neovisno o tome posjeduju li veće ili manje proizvodne kapacitete. Potpora koja predstavlja nadoknadu troškova i gubitak prihoda koji su rezultat preuzetih obveza izračunava se na temelju: a) smanjenja prihoda, b) dodatnih troškova, c) oportunitetnih troškova (propuštenim prihodima intenzivnije proizvodnje). Osnovica za određivanje potpore je kalkulacija razlika PVT u uobičajenim proizvodnim uvjetima i uvjetima u kojima se primjenjuju aktivnosti usmjerene na ublažavanje klimatskih promjena te očuvanje krajobrazu, staništa i bioraznolikosti. Planirani jedinični iznos potpore iznosi 100,00 EUR/ha, uz moguće umanjenje do 10 %.

31.03. INTENZIVIRANO ODRŽAVANJE EKOLOŠKI ZNAČAJNIH POVRŠINA

Zbog čega provodimo ovu eko shemu?

Eko shema doprinosi zaštiti bioraznolikosti, očuvanju staništa i mozaičnosti krajobrazu uz dodatno poboljšanje usluga poljoprivrednog ekosustava.

Gdje se može provoditi ova eko shema?

Eko shema se provodi na svim vrstama uporabe poljoprivrednog zemljišta. Održavanje ekološki značajnih površina provodi se na minimalno 10% ukupnih poljoprivrednih površina gospodarstva (čija je minimalna površina 1 ha).

Koji su ciljevi i učinci ove eko sheme?

Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina

Slika 4. Tradicionalni suhozid na Pagu (foto: Ines Pohajda)

Kojih se obveza moram pridržavati?

Korisnik preuzima godišnju obvezu osiguravajući na minimalno 10% svojih poljoprivrednih površina postojanje sljedećih ekološki značajnih površina:

1. Obilježja krajobrazu

Nalaze se na poljoprivrednom zemljištu te na površinama koje graniče s poljoprivrednim površinama, a čine ih:

usmjereno je na postizanje specifičnog cilja Zajedničke poljoprivredne politike: Doprinos zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, jačanje usluga ekosustava i očuvanje staništa i krajobrazu. Ekološki značajne površine osiguravaju staništa za korisnu floru i faunu te time izravno utječu na povećanje biološke raznolikosti poljoprivrednih površina na kojima se nalaze. S druge strane, specifičnosti ukupnog ruralnog krajobrazu određuju ekološki značajne površine koje se unutar njega nalaze.

- Živica ili pojasevi drvenastih kultura najveće širine 2 m unutar parcele ili 4 m na granici parcele i najmanje dužine 10 m.
- Pojedinačno stablo promjera krošnje od najmanje 4 m, minimalne visine 2 m te se pod istim obavlja minimalna poljoprivredna aktivnost.
- Drvored: stabla s promjerom krošnje od najmanje 4 m, a prostor između krošnji ne prelazi 5 m te se pod

istim obavlja minimalna poljoprivredna aktivnost.

- Šumarak: stabla spojena krošnjama koja se preklapaju, ukupne površine od 100 m² do 2000 m².
- Jezerce/bara ukupne površine do 1000 m².
- Jarak do 2 m širine, uključujući zemljane otvorene vodotoke za navodnjavanje ili odvodnju koji imaju okolišnu vrijednost.
- Tradicionalni suhozid najmanje 0,5 m širine, najviše 2 m širine unutar parcele i 4 m na granici parcele, te najmanje 0,2 m visine i najviše 3 m visine, koji je

evidentiran u ARKOD sustavu na parceli kao vanjski suhozid, minimalne dužine 30 metara.

2. Rubni pojasevi uz vodotoke

Na kojima se ne obavlja poljoprivredna proizvodnja, minimalne širine 5 m, a koji su smješteni na poljoprivrednim površinama ili se „naslanjaju“ na poljoprivredne površine. Mogu se kositi ili koristiti za ispašu, pod uvjetom da se vizualno razlikuju od poljoprivrednih kultura uz koje se nalaze. Na njima se ne smiju primjenjivati pesticidi i gnojiva.

Slika 5. Rubni pojas uz vodotok bez poljoprivredne proizvodnje

3. Pojasevi prihvatljivih hektara duž rubova šume bez proizvodnje

Trebaju biti široki najmanje 3 m, a najviše 10 m. Na njima se ne smije provoditi poljoprivredna proizvodnja, a mogu se kositi i koristiti za ispašu, pod uvjetom da se vizualno razlikuju od poljoprivrednih kultura uz koje se nalaze.

Korisnik je za provedbu eko shema u godini zahtjeva obavezan završiti edukaciju kroz tečaj ili individualno savjetovanje ili sudjelovanje u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati koja uključuje opći sadržaj: osnovne informacije o AGRONET sustavu komunikacije Agencije za plaćanja i korisnika, uvjetovanosti, mjestu i

uloži pojedine eko sheme među ostalim eko shemama te dodatne sadržaje: Ekološki značajne površine i mozaičnost krajobraza, Ekološki značajne površine i bioraznolikost, Ekološki značajne površine i biološka kontrola štetnika poljoprivrednih kultura.

Korisnik putem AGRONET sustava na propisanom obrascu Jedininstvenog zahtjeva prijavljuje postojanje ekološki značajnih površina što je ujedno evidencija o provedbi aktivnosti. Prilikom računanja površina koje čine ekološki značajne površine, ukupni broj hektara izračunava se korištenjem koeficijenta tj. konverzijskih i ponderacijskih faktora, koji se dalje obračunavaju unutar kalkulatora dostupnog u AGRONET-u.

Koja je visina potpore?

Potpore se dodjeljuje u obliku dodatnih plaćanja na osnovnu potporu dohotku (BISS).

Planirani jedinični iznos potpore iznosi 130,00 EUR/ha uz moguće odstupanje do 10 %.

31.04. UPORABA STAJSKOG GNOJA NA ORANIČNIM POVRŠINAMA

Zbog čega provodimo ovu eko shemu?

Intenziviranjem poljoprivredne proizvodnje na oranicama, uz sve češći izostanak primjene organskih gnojiva, uski plodored te uz neracionalnu obradu tla, ubrzani su procesi daljnje mineralizacije i smanjenja sadržaja humusa. U ovakvim tlima dolazi do pada ukupne biogenosti, koja u konačnosti dovodi do pada proizvodne sposobnosti tla. Navedeno dovodi do potrebe za kontinuiranim unošenjem organske tvari u tlo gnojidbom. Temeljem praćenja stanja poljoprivrednog zemljišta u Republici Hrvatskoj provedenoj od strane Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu, utvrđeno je kako je u analiziranim tlima humoznost

vrlo niska jer 90 % tala ima < 3 % humusa, a čak je u 55,4 % tala sadržaj humusa < 2 %. Zato je važno provesti prakse koje bi omogućile povećanje sadržaja humusa u tlu.

Gdje se može provoditi ova eko shema?

Intervencija se može provoditi na oranicama.

Koji su ciljevi i učinci ove eko sheme?

Intervencija uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama ima za cilj povećati sadržaj humusa smanjenjem uporabe sintetskih mineralnih gnojiva, čime se ujedno postiže poboljšanje fizikalnih i kemijskih svojstava tla. Smanjenje uporabe mineralnih gnojiva, značajno doprinosi uštedama energije potrebne za njihovu proizvodnju.

Ova intervencija u skladu je s preporukama Europske komisije usmjerenim na uporabu organskih gnojiva i bolje gospodarenje stajskim gnojem, čime bi se pružio doprinos cilju smanjenja gubitka hranjivih tvari utvrđenom Zelenim planom EU.

Povećanjem organske tvari u tlima, povećava njihovu otpornost na stresne okolišne uvjete nastale uslijed klimatskih promjena. Organska tvar značajno poboljšava fizikalna svojstva tala. Ona povećava elastičnost, poboljšava sorpcijska svojstva, te regulira vodozračni režim i toplinska svojstva. Organska tvar u tlu doprinosi mrvičastoj strukturi, poboljšavajući prozračnost i drenažu tla. Time su tla s većim sadržajem organske tvari otpornija na okolišne stresove izazvane visokim temperaturama te manjkom ili viškom vode u njima uslijed klimatskih promjena. Organska tvar čuva tla od isušivanja, te dalje dezertifikacije i erozije. Time intervencija uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama, povećanjem organske tvari u tlu značajno doprinosi prilagodbi na klimatske promjene. Pored navedenog ova intervencija značajno umanjuje onečišćenje tla, zraka i vode jer je usmjerena na optimizaciju gnojidbe.

Spomenutim ciljevima doprinosi plan gnojidbe, koji je izrađen

uz pomoć individualnog savjetovanja, a prema kojem se dalje provodi gnojidba oraničnih površina stajskim gnojem u skladu s potrebama kulture, temeljem provedene analize tla od strane ovlaštenog laboratorija.

Slika 6. Dozrijevanje stajskog gnoja (foto: Mara Bogović)

Kojih se obveza moram pridržavati?

Za intervenciju se može koristiti kruti i/ili tekući stajski gnoj sa vlastite farme i/ili kupljen sa stočarskih farmi primijenjen od 1. siječnja do 31. prosinca godine zahtjeva. Korisnik preuzima godišnju obvezu vezano za primjenu vlastitog stajskog gnoja na oraničnim površinama i/ili nabavljenog stajskog gnoja sa stočarskih farmi, a obveze korisnika su:

1. Posjedovati analizu tla napravljenu u proizvodnoj godini za svaku ARKOD parcelu na kojoj se primjenjuje stajski gnoj. Za svakih 10 ARKOD parcela

koje imaju površinu manju od 1 ha korisnik provodi analizu samo za najveću ARKOD parcelu. Analiza tla mora sadržavati slijedeće parametre: reakciju tla (pH, KCl i H₂O), sadržaj humusa, sadržaj fiziološki aktivnih hranjiva P₂O₅ i K₂O, hidrolitsku kiselost ili sadržaj ukupnih karbonata te sadržaj skeleta (kod skeletnih tala);

2. Posjedovati analizu stajskog gnoja na sadržaj suhe tvari, sadržaj organske tvari, reakciju (pH) i sadržaj hranjiva (ukupni dušik, fosfor i kalij). Analizu stajskog gnoja potrebno je napraviti svake godine za svaku vrstu i za svaku novokupljenu količinu gnoja;
3. U skladu sa analizom tla i analizom stajskog gnoja izraditi i provoditi plan gnojidbe. Korisnik je u obvezi izraditi Plan gnojidbe u okviru obveznog individualnog savjetovanja poljoprivrednika.
4. Gnojidba stajskim gnojem unutar intervencije treba biti u skladu s potrebama kulture, temeljena na provedenoj analizi tla od strane ovlaštenog ili referentnog laboratorija kako je navedeno u Planu gnojidbe
5. Dozvoljeno je koristiti stajski gnoj (kruti ili tekući) na oranici u količini koja odgovara primjeni dušika iz stajskog gnoja od najmanje 70 kg N/ha do najviše 150 kg N/ha u skladu s minimalnim i maksimalnim količinama stajskog gnoja po hektaru prema Tablici 1:

Vrsta stajskog gnoja	Minimalna količina stajskog gnoja	Maksimalna količina stajskog gnoja
	t/ha	t/ha
Goveđi	14	30
Od kopitara	11,5	25
Ovčji i kozji	9	19
Svinjski	11,5	25
Kokošji	4,5	10
Brojlerski	2	5
Goveđi kompost	3	7
Goveđa gnojovka	17 m ³ /ha	37 m ³ /ha
Svinjska gnojovka	14 m³/ha	30 m³/ha

Tablica 1. Indikativne količine stajskog gnoja

Korisnik kojem je temeljem provedene analize tla od strane ovlaštenog laboratorija izdana preporuka za gnojidbu stajskim gnojem s količinom dušika nižom od 70 kg/ha izuzima se iz ove obveze.

- Stajski gnoj potrebno je iznijeti na oraničnu površinu i inkorporirati u tlo unutar 48 sati od iznošenja što se dokazuje upisom u obrazac evidencije te korisnik može dostaviti Agenciji za plaćanja geotagirane fotografije putem AgroGTF aplikacije;
- Korisnik koji nema dovoljne količine stajskog gnoja ili nema proizvodnju vlastitog stajskog gnoja dužan je do 31. prosinca godine zahtjeva Agenciji za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju dostaviti presliku računa o kupljenom stajskom gnoju iz kojeg je vidljivo:

- količina kupljenog stajskog gnoja po vrstama stajskog gnoja navedenima Tablici 1
 - MIBPG i naziv poljoprivrednika od kojeg je kupljen stajski gnoj.
- Za korisnika koji posjeduje stoku količina proizvedenog stajskog gnoja izračunava se na temelju prosječnog broja grla/kljunova prema Tablici 2. evidentiranih u Jedinствени registar domaćih životinja (JRDŽ) u godini koja prethodi godini podnošenja jedinstvenog zahtjeva na temelju stanja svakog prvoga dana u mjesecu i godišnjoj proizvedenoj količini dušika u stajskom gnoju po UG iz Tablice 2:

VRSTA DOMAĆE ŽIVOTINJE	kg N/godina	%N	Tona stajskog gnoja godišnje po UG
Goveda	70	0,5	14,0
Kopitari	60	0,6	10,0
Ovce i koze	70	0,8	8,8
Svinje	80	0,6	13,3
Perad	85	2,2	3,9
Ostale domaće životinje	85	0,5	17,0

Tablica 2. Godišnja količina dušika u stajskom gnoju i količina stajskog gnoja po UG

- Za korisnika koji nema dovoljne količine stajskog gnoja ili nema proizvodnju vlastitog stajskog gnoja, a uslužno tovi stoku za organizatora tova, dužan je do 31. prosinca u godini zahtjeva, Agenciji za plaćanja dostaviti ugovor o uslužnom tovu potpisan od strane korisnika i organizatora tova za godinu zahtjeva te popunjen obrazac za pojedinu vrstu životinja potpisan od strane korisnika i organizatora tova u kojem se navodi: MIBPG i naziv poljoprivrednika koji je stajski gnoj ustupio korisniku, broj i/ili identifikacijsku oznaku životinja upisanih u JRDŽ u uslužnom tovu kod korisnika, razdoblje uslužnog tova za svaku životinju i proizvedenu količinu ustupljenog stajskog gnoja korisniku proizvedenog tijekom razdoblja uslužnog tova po vrstama stajskog gnoja navedenima u Tablici 2
- Korisnik koji posjeduje stoku, uključujući i korisnika koji uslužno tovi stoku za organizatora tova, obavezan je u spremištima stajskog gnoja u cilju vezanja amonijaka, primjenjivati adsorbense na pretežitoj bazi zeolita clinoptilolita ili bentonita koji se dodaje jednom godišnje u spremište stajskog gnoja u količini koja odgovara najmanje 0,5 % suhe tvari stajskog gnoja korištenog u ovoj intervenciji, a što

dokazuje preslikom računa, koji je obavezan dostaviti Agenciji za plaćanja do 31. prosinca godine zahtjeva.

- Korisnik koji posjeduje stoku, uključujući i korisnika koji uslužno tovi stoku za organizatora tova, obavezan je imati pokrivena spremišta stajskog gnoja u cilju smanjenja onečišćenja vode i zraka. Za pokrivanje stajskog gnoja prihvatljivo je korištenje slame te nepropusnih folija.
- Korisnik je obavezan Plan gnojidbe, obrazac evidencije, analizu tla, analizu stajskog gnoja zajedno s preostalim računima dostaviti Agenciji za plaćanja do 31. prosinca godine zahtjeva.
- Korisnik u AGRONET sustavu putem izjave na Jedinственом zahtjevu evidentira poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš koje provodi za ovu intervenciju.

Koja je visina potpore?

Potpore se dodjeljuje u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza. U izradi kalkulacija korištena je metoda kalkulacija pokriva varijabilnih troškova (PVT, eng. Gross Margin). Jednostavnost metodologije izračuna PVT-a sastoji se u

utvrđivanju razlike između ukupnih prihoda i varijabilnih troškova svake vrste proizvodnje kojom se poljoprivredno gospodarstvo bavi. To je ekonomski pokazatelj ili razina na kojoj su procijenjeni financijski učinci poljoprivrednih gospodarstava, neovisno o tome posjeduju li veće ili manje proizvodne kapacitete.

- Planirani jedinični iznos potpore iznosi 215,00 EUR/ha, uz moguće umanjeње do 10 %.
- U područjima ranjivim na nitrata utvrđenima u III. Akcijskom programu zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla planirani jedinični iznos potpore iznosi 169,00 EUR/ha uz moguće umanjeње do 10%.

31.05. MINIMALNI UDIO LEGUMINOZA OD 20% UNUTAR POLJOPRIVREDNIH POVRŠINA

Zbog čega provodimo ovu eko shemu?

Leguminoze se mogu uzgajati kao povrtna i ratarska kultura, kao stočna hrana ili za zelenu gnojivu. Na oraničnim površinama mogu biti u obliku glavnih i/ili sekundarnih usjeva. Tako doprinose zaštiti tla i voda od onečišćenja nitratima, s obzirom da se prilikom uzgoja leguminoza u minimalnom udjelu od 20% značajno smanjuje ili u potpunosti izostavlja uporaba dušičnih gnojiva. Ovim konceptom izostaje oslobađanje N₂O, čiji je značajniji udio u ukupnim emisijama stakleničkih plinova najčešće rezultat primjene dušičnih gnojiva. Uzgojem leguminoza prilikom smanjenja uporabe dušičnih gnojiva, smanjuje se i primjena mineralnih dušičnih gnojiva, što za posljedicu ima značajne uštede energije potrebne za proizvodnju istih. Uzgojem leguminoza osigurava se dulje razdoblje pokrivenosti tla zelenim pokrovom. Leguminoze smanjuju gubitak ugljika iz tla, čime uzgoj leguminoza doprinosi i ublažavanju klimatskih promjena Simbiozni odnosi leguminoza i kvržičnih bakterija tla potiču njegovu biogenost i plodnost. Navedeno se dalje reflektira na

poboljšanje strukture tla. Time su hraniva u tlima s povoljnim vodozračnim odnosom u oblicima pristupačnim biljkama. U takvim uvjetima, biljke postaju jače i otpornije te bolje prilagođene na okolišne stresove.

Gdje se može provoditi ova eko shema?

Intervencija se provodi na oraničnim površinama upisanim u ARKOD sustav.

Koji su ciljevi i učinci ove eko sheme?

Eko shema Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina doprinosi specifičnim ciljevima Zajedničke poljoprivredne politike:

- Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvencije ugljika, te promicanje održive energije,
- Poticanje održivog razvoja i učinkovitog upravljanja prirodnim resursima kao što su voda, tlo i zrak te smanjenje ovisnosti o kemijskim sredstvima.

Slika 7. Lucerna na dijelu oranične površine (foto: Mara Bogović)

Kojih se obveza moram pridržavati?

1. Uzgoj leguminoza kao glavnih usjeva i/ili sekundarnih usjeva u udjelu od minimalno 20% oraničnih površina poljoprivrednog gospodarstva.
2. Korisnik je u obvezi u AGRONET sustavu na propisanom obrascu Jedinственog zahtjeva evidentirati kulturu – leguminozu.
3. Korisnik uključen u ekološku proizvodnju koji uzgaja leguminoze za pčelinju pašu, košnju istih ne smije provoditi prije 1. kolovoza.
4. Zabrana uporabe mineralnih gnojiva i dozvola uporabe samo organskih gnojiva i/ili gnojiva i poboljšivača tla odobrenih u skladu s člankom 24. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća, navedenih u Prilog II. Provedbenoj uredbi Komisije (EU) 2021/1165.
5. Korisnik je za provedbu eko shema u godini zahtjeva obavezan završiti edukaciju kroz tečaj ili individualno savjetovanje ili sudjelovanje u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati koja uključuje opći sadržaj: osnovne informacije o AGRONET sustavu komunikacije Agencije za plaćanja i korisnika, uvjetovanosti, mjestu i ulozu pojedine eko sheme među ostalim eko shemama te dodatne sadržaje: Integrirana zaštita bilja u uzgoju leguminoza, Organska gnojiva, Gnojiva i poboljšivači tla koji se koriste u ekološkoj proizvodnji.
6. Korisnik u AGRONET sustavu putem izjave na Jedinственom zahtjevu evidentira poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš koje provodi za ovu intervenciju.
7. Temeljem članka 1. stavka 1. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 2024/587 od 12. veljače 2024. o utvrđivanju odstupanja od Uredbe (EU) 2021/2115, korisnik koji se odluči na ispunjavanje prvog

zahtjeva u okviru GAEC 8 standarda na temelju ovog odstupanja na način da za isto prijavi usjeve koji vežu dušik, a ujedno se u 2024. godini prijavi za provedbu eko sheme 31.05. Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina, može dobiti potporu za navedenu eko shemu samo ako obveza vezana za uzgoj leguminoza na minimalno 20% obradivog zemljišta poljoprivrednog gospodarstva nadilazi udio površina pod usjevima koji vežu dušik, a koje se koriste za ispunjavanje GAEC 8 standarda.

Koja je visina potpore?

Potpore se dodjeljuje u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza. U izradi kalkulacija korištena je metoda kalkulacija pokrića varijabilnih troškova (PVT, eng. Gross Margin). Jednostavnost metodologije izračuna PVT-a sastoji se u utvrđivanju razlike između ukupnih prihoda i varijabilnih troškova svake vrste proizvodnje kojom se poljoprivredno gospodarstvo bavi. To je ekonomski pokazatelj ili razina na kojoj su procijenjeni financijski učinci poljoprivrednih gospodarstava, neovisno o tome posjeduju li veće ili manje proizvodne kapacitete. Planirani jedinični iznos potpore za konvencionalni uzgoj leguminoza iznosi 161,00 EUR/ha, uz moguće odstupanje do 10 %.

Planirani jedinični iznos potpore iznosi 117,00 EUR/ha za kombinaciju s intervencijom 31.04. Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama odstupanje do 10 %.

Planirani jedinični iznos potpore iznosi 119,00 EUR/ha za kombinaciju s intervencijom 70.04. Ekološki uzgoj uz moguće odstupanje do 10 %.

Planirani jedinični iznos potpore, koji se dodaje na iznos od 119,00 EUR iznosi 93,00 EUR/ha za kombinaciju s intervencijom 70.04. Ekološki uzgoj za pčelinju pašu uz moguće odstupanje do 10 %.

31.06. KONZERVACIJSKA POLJOPRIVREDA

Zbog čega provodimo ovu eko shemu?

Konzervacijska poljoprivreda predstavlja suvremeni koncept poljoprivredne biljne proizvodnje koji ima za cilj ostvarivanje visoke i održive razine proizvodnje uz očuvanje prirodnih resursa, a temelji se na tri međuovisna principa: minimalnom setu zahvata obrade tla, permanentnoj pokrivenosti proizvodne površine biljkama ili biljnim ostatcima i pravilnoj izmjeni usjeva (plodoredu).

Konzervacijska poljoprivreda se temelji na jačanju prirodnih bioloških procesa iznad i ispod površine tla. Mehanička obrada tla svedena je na minimum, a izostavlja se okretanje tla. Konzervacijska poljoprivreda uključuje optimizaciju primjene pesticida i gnojiva organskog i mineralnog podrijetla, na način koji nije u koliziji ili ne ometa biološke procese.

Konvencionalna obrada tla podrazumijeva oranje koje narušava strukturu tla, remeti prirodno stanište korisne mikro i mezo faune tla te unosi u tlo veće količine zraka, što dalje dovodi do intenzivnog povećanja brojnosti mikroorganizama u tlu te veće proizvodnje CO₂, koji se ubrzano oslobađa u atmosferu. Nasuprot tome konzervacijska poljoprivreda, zadržavanjem biljnih ostataka na površini tla u kombinaciji s minimalnim narušavanjem tla obradom, osigurava smanjenje emisija CO₂ iz tla, povećava sadržaj organske tvari u tlu, osiguravajući dugotrajni hranjivi supstrat za organizme u tlu i izvor biljnih hraniva uz zadržavanje i skladištenje ugljika u tlu.

Gdje se može provoditi ova eko shema?

Intervencija se provodi na oraničnim površinama upisanim u ARKOD sustav.

Koji su ciljevi i učinci ove eko sheme?

Konzervacijska poljoprivreda doprinosi održivom razvoju

i učinkovitim upravljanju prirodnim resursima, kao što su voda, tlo i zrak uz istodobno očuvanje okoliša. Ona ujedno doprinosi ublažavanju i prilagodbi na klimatske promjene. Primjenom konzervacijskih poljoprivrednih praksi smanjuje se utjecaj erozije, podstiče oporavak tla uz povećanje organske tvari u tlu. Konzervacijska poljoprivreda također doprinosi održavanju postojećih zaliha ugljika, smanjenju emisija stakleničkih plinova te regulaciji pojave korova.

Kojih se obveza moram pridržavati?

1. Korisnik je prilikom provedbe intervencije obavezan provoditi prakse korisne za klimu i okoliš:
 - tijekom proizvodne godine provoditi reduciranu obradu tla, kojom se tlo ne prevrće i/ili izravnu sjetvu u neobrađeno tlo te aktivnost može zabilježiti geotagiranom fotografijom i dostaviti Agenciji za plaćanja putem AgroGTF aplikacije;
 - provoditi minimalno dvopoljni plodored, odnosno na svakoj ARKOD parceli u godini zahtjeva nakon glavnih usjeva uzgajati sekundarne usjeve;
 - tijekom proizvodne godine potrebno je osigurati permanentnu pokrivenost tla oranične površine biljnim ostacima i/ili zelenim pokrovom, te pokrivenost može zabilježiti geotagiranom fotografijom i dostaviti Agenciji za plaćanja putem AgroGTF aplikacije;
 - održavati oraničnu površinu od korovne vegetacije prema principima integrirane zaštite bilja uz obvezu primjene mehaničkih mjera
2. Korisnik je za provedbu eko shema u godini zahtjeva obavezan završiti edukaciju kroz tečaj ili individualno savjetovanje ili sudjelovanje u demonstracijskoj aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati koja uključuje opći sadržaj: osnovne informacije o

AGRONET sustavu komunikacije Agencije za plaćanja i korisnika, uvjetovanosti, mjestu i ulozi pojedine eko sheme među ostalim eko shemama te dodatne sadržaje: Značajke reducirane obrade tla, Integrirana zaštita oraničnih kultura od korova, Mehaničko uklanjanje korova, Pokrivenost tla u konzervacijskoj poljoprivredi.

3. Korisnik u AGRONET sustavu putem izjave na Jedinstvenom zahtjevu evidentira poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš koje provodi za ovu intervenciju.

Slika 8. Esperzeta u sustavu konzervacijske poljoprivrede (foto: Tatjana Martinović)

Koja je visina potpore?

Potpore se dodjeljuje u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza. U izradi kalkulacija korištena je metoda kalkulacija pokrivač varijabilnih troškova (PVT, eng. Gross Margin). Jednostavnost metodologije izračuna PVT-a sastoji se u

utvrđivanju razlike između ukupnih prihoda i varijabilnih troškova svake vrste proizvodnje kojom se poljoprivredno gospodarstvo bavi. To je ekonomski pokazatelj ili razina na kojoj su procijenjeni financijski učinci poljoprivrednih gospodarstava, neovisno o tome posjeduju li veće ili manje proizvodne kapacitete.

Planirani jedinični iznos potpore iznosi 250,00 EUR/ha uz moguće odstupanje do 30 %.

31.07. OČUVANJE TRAVNJAKA VELIKE PRIRODNE VRIJEDNOSTI (TVPV)

Zbog čega provodimo ovu eko shemu?

Travnjak velike prirodne vrijednosti (TVPV) je tip poljoprivrednog zemljišta s velikim udjelom poluprirodne i prirodne vegetacije važne za očuvanje vrsta i stanišnih tipova ugroženih na nacionalnoj i europskoj razini. Poljoprivredna proizvodnja se uglavnom zasniva na poluprirodnim travnjacima (pašnjacima i košanicama), od kojih neki predstavljaju ugrožena staništa na razini Europe te su kao takvi uključeni u ekološku mrežu Natura 2000.

Odgoda košnje omogućava stvaranje sjemena te sprječava nestanak tipičnih biljaka koje su sastavni dio travnjaka. Na taj je način istovremeno omogućen opstanak životinja koje obitavaju na ovim specifičnim staništima. Obnavljanjem i održavanjem travnjaka velike prirodne vrijednosti sprječava se gubitak bioraznolikosti, nestanak vrijednih i rijetkih staništa kao i karakterističnih krajobrazu.

Intervencijom očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti, pruža se značajan doprinos zaštiti bioraznolikosti, poboljšanju usluga ekosustava te očuvanju staništa i krajobrazu.

Gdje se može provoditi ova eko shema?

Intervencija se provodi na poljoprivrednim površinama upisanim u ARKOD sustav kao travnjaci velike prirodne vrijednosti (TVPV) prema članku 4. Uredbe (EU) br.

2021/2115. Minimalno 50% površine travnjaka mora se nalaziti na području popisa jedinica lokalne samouprave, na kojima se nalaze TVPV kako bi travnjak u ARKOD sustavu bio označen kao TVPV.

Koji su ciljevi i učinci ove eko sheme?

Eko shema Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti usmjerena je na ostvarivanje specifičnih ciljeva Zajedničke poljoprivredne politike:

- Doprinos ublažavanju klimatskih promjena i prilagodbi tim promjenama, uključujući smanjenje emisija stakleničkih plinova i poboljšanje sekvenciranja ugljika, te promicanje održive energije
- Doprinos zaustavljanju i smanjenju gubitka bioraznolikosti, jačanje usluga ekosustava i očuvanje staništa i krajobraza.

Slika 9. Travnjak velike prirodne vrijednosti u Brdsko-planinskoj regiji (foto: Nikolina Paleka)

Kojih se obveza moram pridržavati?

1. Ako se travnjak održava košnjom, ovisno o regiji, dozvoljena je najviše jedna košnja u skladu sa sljedećim terminima:
 - Kontinentalna nizinska regija: od 1. kolovoza do 15. rujna
 - Brdsko-planinska regija: od 20. srpnja do 15. rujna
 - Mediteranska regija: od 15. srpnja do 15. rujna.
2. Ako se travnjak održava košnjom, košnja je dozvoljena isključivo ručno ili strižnim kosilicama.
3. Ako se travnjak održava košnjom ispaša je dozvoljena nakon košnje do kraja tekuće godine, a stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, korisnik je dužan poštivati pašni pritisak, s najmanje 0,3, a najviše 1,0 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara.
4. Ako se travnjak održava napasivanjem, stoka se mora napasivati na cijeloj raspoloživoj površini, dozvoljeno je najmanje 0,3, a najviše 1,0 UG/ha ovaca, koza, goveda i/ili kopitara.
5. Ako se travnjak održava napasivanjem, potrebno je ručno odstranjivati nadzemni drvenasti dio pojedinačnih biljaka *Amorpha fruticosa* (čivitnjača), a u slučaju gustog sklopa biljaka *Asclepias syriaca* L. (prava svilenica), *Xanthium spinosum* L. (trnovita dikica, čičak), *Xanthium strumarium* L. ssp. *italicum* (Moretti) D.L. (obalna dikica) dozvoljeno je njihovo mehaničko uklanjanje (ručnim alatima ili strojno-strižnim kosilicama, rotacijskim kosilicama i/ili malčiranjem), najkasnije do 1. kolovoza.
6. Korisnik je za provedbu eko shema u godini zahtjeva obavezan završiti edukaciju kroz tečaj ili individualno savjetovanje ili sudjelovanje u demonstracijskoj

aktivnosti u trajanju od najmanje 6 sati koja uključuje opći sadržaj: osnovne informacije o AGRONET sustavu komunikacije Agencije za plaćanja i korisnika, uvjetovanosti, mjestu i ulozi pojedine eko sheme među ostalim eko shemama te dodatne sadržaje: Značajke Natura 2000 područja, Uloga travnjaka velike prirodne vrijednosti u očuvanju bioraznolikosti, Sekvestracija ugljika na travnjačkim površinama.

7. Korisniku je prilikom provedbe eko sheme:

- zabranjena upotreba mineralnog gnojiva i stajskog gnoja
- zabranjena upotreba sredstava za zaštitu bilja
- zabranjeno zasijavanje travnjaka
- zabranjeni hidromelioracijski zahvati.

8. Korisniku je zabranjeno u godini podnošenja Jedinственog zahtjeva na istoj površini provoditi ovu intervenciju i Operaciju 10.1.3. Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.

9. Korisnik u AGRONET sustavu putem izjave na Jedinственom zahtjevu evidentira poljoprivredne prakse korisne za klimu i okoliš koje provodi za ovu intervenciju.

Koja je visina potpore?

Potpore se dodjeljuje u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza. U izradi kalkulacija korištena je metoda kalkulacija pokrića varijabilnih troškova (PVT, eng. Gross Margin). Jednostavnost metodologije izračuna PVT-a sastoji se u utvrđivanju razlike između ukupnih prihoda i varijabilnih troškova svake vrste proizvodnje kojom se poljoprivredno

gospodarstvo bavi. To je ekonomski pokazatelj ili razina na kojoj su procijenjeni financijski učinci poljoprivrednih gospodarstava, neovisno o tome posjeduju li veće ili manje proizvodne kapacitete.

Planirani jedinični iznos potpore u brdsko-planinskoj regiji iznosi 255,00 EUR/ha uz moguće odstupanje do 10 %.

Planirani jedinični iznos potpore u kontinentalnoj-nizinskoj regiji iznosi 361,00 EUR/ha uz moguće odstupanje do 10 %.

Planirani jedinični iznos potpore u mediteranskoj regiji iznosi 113,00 EUR/ha uz moguće umanjenje do 10 %.

31.08. PRIMJENA EKOLOŠKIH GNOJIVA U TRAJNIM NASADIMA

Zbog čega provodimo ovu eko shemu?

Ekološka gnojiva u poljoprivrednoj proizvodnji nemaju štetni učinak na čovjeka, okoliš i korisne organizme. Za intervenciju se mogu koristiti isključivo gnojiva i poboljšivači tla i hranivih tvari odobreni u skladu s člankom 24. stavkom 1. točkom (b) Uredbe (EU) 2018/848 Europskog parlamenta i Vijeća, navedeni u Prilogu II. Provedbene uredbe Komisije (EU) 2021/1165, primijenjeni od 1. siječnja 2024. do 31. prosinca 2024.

Gdje se može provoditi ova eko shema?

Intervencija se provodi na površinama upisanim u ARKOD sustav kao trajni nasadi (maslinici, vinogradi, voćnjaci i višegodišnji mješoviti nasadi).

Slika 10. Vinograd prihvatljiv za eko shemu Primjena ekoloških gnojiva u trajnim nasadima (foto: Ines Pohajda)

Koji su ciljevi i učinci ove eko sheme?

Cilj uporabe ekoloških gnojiva je da sadržaji i količinu hranjiva u tlu i u biljci održavamo u optimalnim vrijednostima, čime potičemo bolji vegetativni i generativni razvoj biljaka i kvalitetu plodova. Upotreba ekoloških gnojiva u gnojdbi trajnih nasada smanjuje negativne učinke poljoprivrede na okoliš, prvenstveno na tlo i vodu te doprinosi proizvodnji kvalitetnog i zdravstveno ispravnijeg proizvoda. Nekorištenje sintetskih mineralnih gnojiva doprinosi smanjenju onečišćenja voda kroz smanjeno ispiranje i otjecanje hraniva poput dušika i fosfora.

Kojih se obveza moram pridržavati?

1. Korisnik je obavezan posjedovati analizu tla napravljenu u proizvodnoj godinu za ARKOD parcele na kojima se primjenjuje ekološko gnojivo. Iznimno,

za svakih 10 ARKOD parcela koje imaju površinu manju od jednog hektara korisnik provodi analizu samo za najveću ARKOD parcelu.

2. Analiza tla mora sadržavati slijedeće parametre: reakciju tla (pH, KCl i H₂O), sadržaj humusa, sadržaj fiziološki aktivnih hranjiva P₂O₅ i K₂O, hidrolitsku kiselost ili sadržaj ukupnih karbonata te sadržaj skeleta (kod skeletnih tala).
3. Korisnik je u skladu s analizom tla dužan izraditi i provoditi Plan gnojidbe.
4. Korisnik je u obvezi izraditi Plan gnojidbe u okviru obveznog individualnog savjetovanja poljoprivrednika i ispuniti propisani obrazac.
5. Korisnik je obavezan presliku računa za kupnju gnojiva, analizu tla, Plan gnojidbe, te propisani obrazac dostaviti Agenciji za plaćanja po završetku aktivnosti, a najkasnije do 31. prosinca godine

podnošenja Jedinstvenog zahtjeva

6. Zabranjena je uporaba sintetskih mineralnih gnojiva.
7. Ispunjavanje pojedinih propisanih obveza/aktivnosti korisnik je dužan bilježiti u AGRONET evidenciji, a do uspostave AGRONET evidencije korisnik je na propisanom obrascu dužan voditi evidenciju o primjeni ekološkog gnojiva za ARKOD parcele na kojima je u proizvodnoj godini provedbe intervencije primijenjeno ekološko gnojivo.
8. Korisniku je zabranjeno u godini podnošenja Jedinstvenog zahtjeva na istoj površini provoditi ovu intervenciju i Operaciju 10.1.15. Primjena ekoloških gnojiva u višegodišnjim nasadima (PEG) iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.

Koja je visina potpore?

Potpore se dodjeljuje u obliku nadoknade dodatnih troškova i gubitka prihoda koji su rezultat preuzetih obveza. U izradi kalkulacija korištena je metoda kalkulacija pokriva varijabilnih troškova (PVT, eng. Gross Margin). Jednostavnost metodologije izračuna PVT-a sastoji se u utvrđivanju razlike između ukupnih prihoda i varijabilnih troškova svake vrste proizvodnje kojom se poljoprivredno gospodarstvo bavi. To je ekonomski pokazatelj ili razina na kojoj su procijenjeni financijski učinci poljoprivrednih gospodarstava, neovisno o tome posjeduju li veće ili manje proizvodne kapacitete. Planirani jedinični iznos potpore iznosi 250,00 EUR/ha, uz moguće umanjene do 10 %.

Slika 11. Kombinacija eko shema 31.01. Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina i 31.03. Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina u ruralnom krajoliku (foto: Branka Komesarović)

Tablica 3. Moguće kombinacije eko shema

MOGUĆE KOMBINACIJE EKO SHEMA		EUR /ha	31.01.	31.02.	31.03.	31.04.		31.05.				31.06.	31.07.			31.08.
			Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima	Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama		Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina				Konzervacijska poljoprivreda	Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV) (prosjeak 243 EUR/ha)			Primjena ekoloških gnojiva u trajnim nasadima
						31.04.01.	31.04.02.	31.05.01.	31.05.02.	31.05.03.	31.05.04.		31.07.01.	31.07.02.	31.07.03.	
						ostala područja	područja ranjiva na nitrata	Konvencionalni	kombinacija s 31.04.	ekološki	ekološke pčelinje paše		Brdsko-planinska regija (BP)	Kontinentalna nizinska regija (KON)	Mediteranska regija (MED)	
Intervencije Eko sheme			62	100	130	215	169	161	117	119	93	250	255	361	113	250
31.01.	Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	62		DA (31.02. ili 31.07.)	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA (31.02. ili 31.07.)	DA (31.02. ili 31.07.)	DA (31.02. ili 31.07.)	DA
31.02.	Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima	100	DA		DA											
31.03.	Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	130	DA	DA (31.02. ili 31.07.)		DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA (31.02. ili 31.07.)	DA (31.02. ili 31.07.)	DA (31.02. ili 31.07.)	DA
31.04.	Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površini	31.04.01. ostala područja	215	DA		DA				DA	DA	DA	DA			
		31.04.02. područja ranjiva na nitrata	169	DA		DA				DA	DA	DA	DA			
31.05.	Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	31.05.01. Konvencionalni	161	DA		DA						DA				
		31.05.02. kombinacija s 31.04.	117	DA		DA	DA	DA					DA			
		31.05.03. Ekološki	119	DA		DA	DA	DA					DA			
		31.05.04. Ekološke pčelinje paše	93	DA		DA	DA	DA					DA			
31.06.	Konzervacijska poljoprivreda	250	DA		DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA					
31.07.	Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	31.07.01. Brdsko-planinska regija (BP)	255	DA		DA										
		31.07.02. Kontinentalna nizinska regija (KON)	361	DA		DA										
		31.07.03. Mediteranska regija (MED)	113	DA		DA										
31.08.	Primjena ekoloških gnojiva u trajnim nasadima	250	DA		DA											

Tablica 4. Moguće kombinacije eko shema i klimatsko okolišnih intervencija

MOGUĆE KOMBINACIJE EKO SHEMA I KLIMATSKO OKOLIŠNIH INTERVENCIJA (SP)			70.01.			70.02.				70.04.						70.07.		70.08.			
			Smanjenje korištenja zaštitnih sredstava u višegodišnjim nasadima			Očuvanje bioraznolikosti i okoliša na trajnim travnjacima i oranicama				Ekološki uzgoj						Očuvanje obilježja krajobraza		Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka i maslinika			
			70.01.01.	70.01.02.	70.01.03.	70.02.01.	70.02.02. Zaštita leptira na trajnim travnjacima		70.02.03. Uspostava poljskih traka		70.04. 01. / 70.04.07.	70.04.02. / 70.04.08.	70.04.03. / 70.04.09.	70.04.04. / 70.04.10.	70.04.05. / 70.04.11.	70.04.06. / 70.04.12.	70.07.01.	70.07.02.	70.08.01.	70.08.02.	
			Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki	Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima	Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada	Zaštita ptice kosca	Močvarni okaš	Veliki livadni plavac, zagasiti livadni plavac, močvarni plavac		70.02.03.01. Cvjetne trake	70.02.03.02. Travne trake	Prijelaz / Održavanje - oranica	Prijelaz / Održavanje - višegodišnji nasadi (orah i lijeska)	Prijelaz / Održavanje - višegodišnji nasadi (masline i vinova loza)	Prijelaz / Održavanje - višegodišnji nasadi (ostale voćne vrste)	Prijelaz / Održavanje - trajni travnjaci	Prijelaz / Održavanje - povrće	Očuvanje suhozida	Očuvanje živica	Očuvanje ekstenzivnih voćnjaka	Očuvanje ekstenzivnih maslinika
Intervencije Eko sheme		2023 iznosi potpora EUR/ha	293,00	359,73	373,33	254,00	338,00	277,00	985,74	898,59	235,00	516,00	754,00	1.074,00	157,00	480,00	0,74 EUR/m	0,36 EUR/m	450,00	804,00	
31.01.	Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina		62	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
31.02.	Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima		100											DA		DA	DA				
31.03.	Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina		130	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	
31.04.	Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	31.04.01. ostala područja	215						DA	DA	DA (-47,70)					DA (-121,41)	DA	DA			
		31.04.02. područja ranjiva na nitrate	169						DA	DA	DA (-23,89)					DA (-97,52)	DA	DA			
31.05.	Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	31.05.01. Konvencionalni	161							DA							DA	DA			
		31.05.02. kombinacija s 31.04.	117							DA							DA	DA			
		31.05.03. Ekološki	119							DA	DA					DA	DA	DA			
		31.05.04. Ekološke pčelinje paše	93							DA	DA					DA	DA	DA			
31.06.	Konzervacijska poljoprivreda		250						DA	DA	DA					DA	DA	DA			
31.07.	Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	31.07.01. Brdsko-planinska regija (BP)	255											DA		DA	DA				
		31.07.02. Kontinentalna nizinska regija (KON)	361												DA		DA	DA			
		31.07.03. Mediteranska regija (MED)	113												DA		DA	DA			
31.08.	Primjena ekoloških gnojiva u trajnim nasadima		250	DA	DA	DA										DA	DA	DA	DA		

crveno označeno umanjene iznosa za 70.04. Ekološki uzgoj (oranice i povrće) u kombinaciji s eko shemom 31.04

Tablica 5. Moguće kombinacije eko shema i IAKS mjera ruralnog razvoja

MOGUĆE KOMBINACIJE EKO SHEMA I IAKS MJERA RURALNOG RAZVOJA (M10 i M11)		M10 POLJOPRIVREDA, OKOLIŠ I KLIMATSKE PROMJENE																		M11 EKOLOŠKI UZGOJ										
		10.1. PLAĆANJE OBEVZA POVEZANIH S POLJOPRIVREDOM, OKOLIŠEM I KLIMATSKIM PROMJENAMA																		11.1 PLAĆANJA ZA PRIJELAZ NA EKOLOŠKE POLJOPRIVREDNE PRAKSE I METODE I 11.2 PLAĆANJA ZA ODRŽAVANJE EKOLOŠKIH POLJOPRIVREDNIH PRAKSI I METODA										
		10.1.1.	10.1.2.	10.1.3. Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti			10.1.4.	10.1.5. Pilot mjera za zaštitu leptira		10.1.6. Uspostava poljskih traka		10.1.7.	10.1.8.	10.1.10.	10.1.11.	10.1.12.	10.1.13.	10.1.14.	10.1.15.	10.1.16.	11.1./11.2.	11.1./11.2.	11.1./11.2.	11.1./11.2.	11.1./11.2.	11.1./11.2.				
Obrada tla i sjetva na terenu s nagibom za oranične jednogodišnje kulture	Zatravnjivanje trajnih nasada	Kontinentalna nizinska regija	Brdsko planinska regija	Mediteranska regija	Pilot mjera za zaštitu kosca (Crex crex)	Močvarni okaš	Veliki livadni plavac, zagasiti livadni plavac, močvarni plavac	Cvjetne trake	Travne trake	Održavanje ekstenzivnih voćnjaka	Održavanje ekstenzivnih maslinika	Održavanje suhozida	Održavanje živica	Korištenje feromonskih, vizualnih i hranidbenih klopki	Metoda konfuzije štetnika u višegodišnjim nasadima	Poboljšano održavanje međurednog prostora u višegodišnjim nasadima	Primjena ekoloških gnojiva u višegodišnjim nasadima	Mehaničko uništavanje korova unutar redova višegodišnjih nasada	Prijelaz / Održavanje - oranica	Prijelaz / Održavanje - višegodišnji nasadi (orah i lijeska)	Prijelaz - višegodišnji nasadi (masline i vinova loza)	Prijelaz / Održavanje - višegodišnji nasadi (ostale voćne vrste)	Prijelaz / Održavanje - trajni travnjaci	Prijelaz / Održavanje - povrće						
Intervencije Eko sheme		2023 iznosi potpora EUR/ha	141	356,92	361	255	113	254	338	277	985,74	898,59	450	804	0,74 EUR/m	0,36 EUR/m	293	359,73	239,87	563,23	373,33	347,78 / 289,82	461,36 / 384,47 lijeska 750,74 / 625,62	868,18 / 723,48	868,18 / 723,48	309,94 / 258,28	576,94 / 480,78			
31.01.	Intenzivirana raznolikost poljoprivrednih površina	62	DA		DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA		
31.02.	Ekstenzivno gospodarenje pašnjacima	100													DA	DA											DA			
31.03.	Intenzivirano održavanje ekološki značajnih površina	130	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA	DA		
31.04.	Uporaba stajskog gnoja na oraničnim površinama	31.04.01. ostala područja	215	DA							DA	DA			DA	DA						DA (-47,70)						DA (-121,41)		
		31.04.02. područja ranjiva na nitratre	169	DA								DA	DA			DA	DA						DA (-23,89)					DA (-97,52)		
31.05.	Minimalni udio leguminoza od 20% unutar poljoprivrednih površina	31.05.01. Konvencionalni	161	DA								DA			DA	DA														
		31.05.02. kombinacija s 31.04.	117	DA									DA			DA	DA													
		31.05.03. Ekološki	119	DA									DA			DA	DA						DA						DA	
		31.05.04. Ekološke pčelinje paše	93	DA									DA			DA	DA						DA						DA	
31.06.	Konzervacijska poljoprivreda	250									DA	DA			DA	DA						DA						DA		
31.07.	Očuvanje travnjaka velike prirodne vrijednosti (TVPV)	31.07.01. Brdsko-planinska regija (BP)	255												DA	DA											DA			
		31.07.02. Kontinentalna nizinska regija (KON)	361													DA	DA										DA			
		31.07.03. Mediteranska regija (MED)	113													DA	DA										DA			
31.08.	Primjena ekoloških gnojiva u trajnim nasadima	250												DA	DA	DA	DA	DA	DA				DA							

crveno označeno umanjeno iznosa za mjeru 11 Ekološki uzgoj (oranice i povrće) u kombinaciji s eko shemom 31.04

Europska unija

STRATEŠKI PLAN
ZAJEDNIČKE
POLJOPRIVREDNE
POLITIKE 2023. - 2027.

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE,
ŠUMARSTVA I RIBARSTVA

SUFINANCIRANO SREDSTVIMA EUROSKE UNIJE
EUROPSKI POLJOPRIVREDNI FOND ZA RURALNI RAZVOJ; EUROPA ULAŽE U RURALNA PODRUČJA
MJERA TEHNIČKA POMOĆ